

Statens
institutions
styrelse SiS

Kommunförbundet Skåne

Kriminalvården

Polismyndigheten Region
Syd

Datum 180111

**LVM - patienttransport från Psykiatri Skånes vårdenheter till SIS-institution efter beslut enligt Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)
Underlag för praktisk samverkan.**

Bakgrund

Representanter från Statens Institutionsstyrelse (SiS), Polismyndigheten Region Syd, Kommunförbundet Skåne (Kfsk), Kriminalvårdens nationella transportenhet (NTE) region Syd och Psykiatri Skåne har tagit fram detta underlag för att värna om rätts- och patientsäkerhet och för att främja samarbete.

NTE har ansvaret att lämna biträde för transport av frihetsberövad, polisen ansvaret att lämna biträde i övriga situationer (LVM § 45).

Biträde får endast begäras om det finns risk att åtgärden inte kan utföras utan de särskilda vålds- och tvångsbefogenheter som polisen och NTE har behöver användas eller om det i övrigt finns synnerliga skäl.

Statens Institutionsstyrelse ska efter anmälan av socialnämnden anvisa plats i ett LVM-hem. Att plats är anvisad är en förutsättning för begäran om biträde från NTE och för kvarhållningsbeslut i sjukvården.

Om plats inte är anvisad ska patienten efter medicinsk bedömning erbjudas vård inom psykiatrin enligt vanliga riktlinjer om behovs finns. Vården kan ges frivilligt eller om förutsättningarna är uppfyllda med stöd av LPT.

Planerad transport:

Psykiatrin ska informera SiS-institution och Socialtjänsten så tidigt som möjligt och senast dagen innan patienten är utskrivningsklar och kan åka till SiS-institutionen. I samråd mellan psykiatrin, socialtjänsten och SiS-institutionen tas beslut om hur transporten ska genomföras. Om förutsättningarna är uppfyllda kan SiS-institutionen, socialtjänsten eller psykiatrin begära biträde från NTE. Huvudregeln är att den

myndighet som har bäst kännedom om patientens/klientens nuvarande situation begär biträdet. Vid oenighet begär SiS om klienten redan är intagen på institution, socialtjänsten i övriga fall.

Transport som inte kan planeras i god tid (patienten vägrar inläggning eller kräver sig utskrivnen):

Tjänstgörande specialistläkare med uppdrag från verksamhetschef ska besluta om kvarhållning enligt LVM § 24 och informera SiS och socialtjänsten samt begära biträde av NTE för transport. Kvarhållningen bör ske under kortast möjliga tid. Patient kan under kvarhållning inte tvingas till inläggning om hen inte redan är inlagd, någon behandling mot patientens vilja kan inte ges, patientens önskemål om att avstå från behandling och avstå från vistelse på sjukhus ska alltid uppfyllas. Patienten är emellertid genom beslutet om LVM-vård redan berövad friheten. Det är därför naturligt att hen hindras att lämna sjukhuset medan hen väntar på transport.

Syftet med kvarhållningen är att trygga att patienten som redan är berövad friheten inte avviker under LVM-vården.

Viktigt:

I samband med inläggning av patient där LVM-beslut har fattats ska handläggaren inom socialtjänsten lämna skriftlig information om anvisad plats på LVM-hem. Om plats inte är anvisad vid inläggningen ansvarar socialtjänsten för att omedelbart informera Psykiatrin när plats anvisas.

Psykiatrin ska informera SiS-institutionen/handläggaren inom socialtjänsten så tidigt som möjligt och senast dagen innan om transport till institution. Detta för att underlätta planeringen.

Transport ska genomföras senast dagen efter att patienten är utskrivningsklar/begär sig utskrivnen om inte överenskommelse om annat finns.

Om en patient med LVM-beslut blir våldsam och utagerande i sjukvården ska specialistläkare med uppdrag från verksamhetschef begära omedelbart biträde från NTE för akut omhändertagande och transport till SiS institution. I undantagsfall kan klienten behöva tas i förvar för planering av längre transport. Socialtjänsten och SiS ska informeras genast.

Vid akut behov av biträde från NTE eller vid beställning utanför kontorstid ska begäran genom insändande av bankett kompletteras med telefonkontakt med NTE beredskap, telefon 0960-10045.

Om NTE inte har möjlighet att lämna biträde så snart som situationen kräver för att undvika risk för allvarligskada för klienten, medpatienter eller medarbetare kontaktas polisen via 112, de kan ingripa med stöd i polislagen.

Åtgärder för att minimera behov av svår genomförbara akuttransporter

- Klienter bosatta i Skåne ska om det är lämpligt i första hand placeras på SiS-enhet i Skåne. Detta underlättar möjligheten för akut polistransport vid begäran om biträde. SiS och socialtjänsten ansvarar.
- I samband med begäran om placering ska SiS:s placeringsenhet informeras särskilt om det bedöms kunna uppstå problem kring intagningen och transporten från psykiatri till behandlingsinstitution. Socialtjänsten ansvarar.
- Om skåneklient ska placeras på institution på annat håll i landet ska övernattningsplats om möjligt ordnas vid institution i Skåne, så att transporten sedan kan göras planerad med hjälp av NTE. SiS ansvarar.
- Vid inläggning i psykiatri ska patient där LVM-beslut finns och plats är anvisad informeras noggrant om att kvarhållningsbeslut kommer att fattas i väntan på att transport om hen begär sig utskriven. Psykiatri Skåne ansvarar.
- Socialtjänsten SiS-institutionen och psykiatri kan i de fall förutsättningarna är uppfyllda begära biträde från NTE för transport till SiS-institution från psykiatri. Huvudregeln är att den myndighet som har bäst kännedom om patientens/klientens nuvarande situation begär biträde. Vid oenighet begär SiS biträde i fall klienten redan är intagen, i andra fall socialtjänsten. Vid akut behov av biträde kan specialistläkare med uppdrag från verksamhetschef begära detta av NTE.

Avvikelsehantering

Målet är att detta underlag, kompletterade med lokala rutiner, ska minimera patient/klientsäkerhetsrisker och underlätta samarbetet mellan berörda aktörer samt ge möjlighet att utnyttja parternas resurser optimalt.

För att utveckla och patient- och rättssäkerhet är det viktigt att avvikelser registreras i verksamheternas system för detta. Avvikelsena hanteras vid behov i aktörernas samarbetsgrupp, målet är att minska risk för upprepning.

Arbetsgrupp LVM patienttransport, 11 januari 2018

Malin Gunnarsson, utvecklingsledare, Kommunförbundet Skåne

Johan Stävell, kriminalvårdsinspektör, Kriminalvårdens transportenhet, område syd

Rickard Amylon, institutionschef, SiS

Martin Carlsson/Peter Martinsson, poliskommissarie, regionalt vakthavande befäl

Gunnar Moustgaard, medicinsk rådgivare, Psykiatri Skåne